

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Основна информация:

Име на курса: РАЗПОЗНАВАНЕ, УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ НА ИНВАЗИВНИТЕ ЧУЖДИ РАСТИТЕЛНИ ВИДОВЕ

Лектор: доц. д-р Пламен Станков Глогов

Телефон: 0886 44 58 22

Имейл: plglogov@abv.bg

Хорариум: 30 h

Анотация (до 150 думи):

Курсът е предназначен за докторанти, млади учени и специалисти в областта на екологията, горското стопанство и опазването на биоразнообразието, които проявяват интерес към разпознаването, управлението и контрола на инвазивните чужди растителни видове.

Инвазивните чужди видове представляват една от основните заплахи за биоразнообразието, екосистемните услуги и устойчивото управление на природните ресурси на глобално, европейско и национално ниво. Курсът разглежда биологията и екологията на инвазивните растителни видове, механизмите на тяхното въвеждане и разпространение, както и екологичните, икономическите и социалните последици от инвазиите.

Особен акцент е поставен върху методите за ранно откриване, мониторинг, оценка на риска, както и върху практическите подходи за превенция, управление и контрол, съобразени с европейската и националната нормативна рамка. Разглеждат се добри практики и конкретни примери от България и Европа, включително инвазивни видове в горски, земеделски, крайбрежни и урбанизирани екосистеми.

Тематично съдържание на курса (кратко описание по теми или модули):

Тема 1: Въведение в проблема за инвазивните чужди растителни видове (2 часа)

(1. Определения; 2. Основни понятия; 3. Класификации)

Тема 2: Биология и екология на инвазивните растителни видове (2 часа)

(1. Биологични особености; 2. Екологични характеристики; 3. Фактори за инвазивен потенциал)

Тема 3: Пътища на въвеждане и механизми на разпространение (2 часа)

(1. Вектори на въвеждане; 2. Механизми на разпространение; 3. Роля на човешката дейност)

Тема 4: Въздействие върху екосистемите и биоразнообразието (2 часа)

(1. Екологични ефекти; 2. Влияние върху биоразнообразието; 3. Екосистемни услуги)

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Тема 5: Идентификация и разпознаване на инвазивни видове (4 часа)

(1. Основни видове в България; 2. Видове в Европа; 3. Диагностични белези)

Тема 6: Ранно откриване и мониторинг (4 часа)

(1. Методи за мониторинг; 2. Индикатори; 3. Подходи за наблюдение)

Тема 7: Оценка на риска (4 часа)

(1. Подходи; 2. Модели; 3. Инструменти за оценка)

Тема 8: Превенция и управление (4 часа)

(1. Стратегически подходи; 2. Практически мерки; 3. Планиране на управлението)

Тема 9: Методи за контрол и ограничаване (4 часа)

(1. Механични методи; 2. Химични методи; 3. Биологични и интегрирани подходи)

Тема 10: Нормативна рамка и добри практики (2 часа)

(1. Европейско законодателство; 2. Национална рамка; 3. Казуси и добри практики)

Форми на обучение и оценяване:

Лекции и упражнения

Изпит:

- разработване на конкретен практически казус свързан с темата (вкл. подготовка на доклад на научен форум, научна публикация или др. научна пороява) от участника в курса.

или

- тест

Компетентности, придобити в резултат на обучението (3-5 точки):

- Придобиват се знания за биологията, екологията и механизмите на разпространение на инвазивните чужди растителни видове, както и за тяхното въздействие върху екосистемите, биоразнообразието и екосистемните услуги.
- Придобиват се умения за разпознаване и идентифициране на основни инвазивни растителни видове в България и Европа въз основа на морфологични и екологични признаци.
- Придобиват се умения за прилагане на методи за мониторинг, ранно откриване и оценка на риска от инвазивни видове, включително използване на съвременни подходи и инструменти.
- Придобиват се умения за разработване и прилагане на мерки за превенция, управление и контрол на инвазивните видове чрез механични, химични, биологични и интегрирани методи.
- Придобиват се знания за европейската и националната нормативна рамка и способност за прилагане на добри практики при управление на инвазивни видове.

Литература:

Глогов П. 2021. План за действие за ограничаване на разпространението и негативното влияние на инвазивният чужд вид *Impatiens glandulifera* Royle в дефилето на река Искър между Плана и Лозенска планина. Монография. София. Фондация „Буквите“, 164 с.. ISBN 978-619-154-462-2.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Глогов, П. 2023. Актуални данни за разпространението на инвазивните чужди растения в нашите гори. *Наука за гората*, 2, 57–70.

Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 22.10.2014 г. относно предотвратяването и управлението на въвеждането и разпространението на инвазивни чужди видове (последна промяна на 14.12.2019 г.).

Тричкова Т., Владимиров В., Томов Р., Тодоров М. (ред.) 2017. Атлас на инвазивните чужди видове от значение за Европейския съюз. София, ИБЕИ-БАН, ESENIAS, 184 с.

CABI Compendium, 2023. <https://doi.org/10.1079/cabicompendium.34830>

Chytrý M., Pyšek P., Wild J., Pino J., Maskell L., Vilà M. 2009. European Map of Alien Plant Invasions Based on the Quantitative Assessment across Habitats. *Diversity Distributions* 15(1), 98-107. doi: 10.1111/j.1472-4642.2008.00515.x

Dimitrov D., Vutov V. 2019. Reports 17-42. In: Vladimirov, V, Aybeke M., Matevski V., Tan K. (eds.). New floristic records in the Balkans: 38. *Phytologia Balcanica* 25(1), 101-103. Drescher A., Prots B . 2016. *Fraxinus Pennsylvanica* – an invasive tree species in middle Europe: Case studies from the Danube basin, *Contributii Botanice*, 55-69, EID: 2-s2.0-85035232335

Glogov P., Pavlova D., Georgieva M., Dodev Y., Gyudorova S. 2019. Survey of invasive alien species in the flora of Lozenska Mountain, Bulgaria. *Botanikai Közlemények* 106(2), 197-216.

Glogov, P., Pavlov, D. & Hinkov, G. (2024). Sustainable autochthonous forest ecosystems as natural barriers to the spread of invasive alien species. *Ecologia Balkanica*, 16(2), 59–69.
<https://doi.org/10.69085/eb20242059>

Langmaier M., Lapin K. 2020. A Systematic Review of the Impact of Invasive Alien Plants on Forest Regeneration in European Temperate Forests. *Frontiers in Plant Science* 11, 524969. doi: 10.3389/fpls.2020.524969

Martin P. H., Canham C.D., Marks P.L. 2009. Why Forests Appear Resistant to Exotic Plant Invasions: Intentional Introductions, Stand Dynamics, and the Role of Shade Tolerance. *Frontiers in Ecology and the Environment* 7(3), 142-149. doi: 10.1890/070096

Natcheva R., Ivanova D.. 2022. Reports 48 In: Vladimirov V., Aybeke M, Tan K. (eds.). New floristic records in the Balkans: 48. *Phytologia Balcanica* 28(2), 263.

Petrova A., Vladimirov V., Georgiev V. 2013. *Invasive Alien Species of Vascular Plants in Bulgaria*. IBER – BAS, Sofia, 319 pp.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Vladimirov V., Georgiev V. 2019. National reporting of Bulgaria about the invasive alien plants of EU concern in relation to Regulation (EU) 1143/2014. *Phytologia Balcanica* 25(3), 407-415.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Тема 5.2.6. ПАРИЧНИ ОЦЕНКИ НА ЗЕМИ И ГОРИ

MONETARY VALUATION IN LANDS AND FORESTRY

Лектор:

Тел./Phone 02 962 0447 (служебен/office); GSM 08887 74 27 64

E-mail: imarkoff@abv.bg

Хорариум/Duration:

30 учебни часа/30 hours

Анотация:

Всички дейности и процеси в горите имат финансови последици. Широк кръг специалисти от практиката и изследователи се нуждаят да имат разбиране за финансовата страна на горите и горското стопанство, понеже финансово необоснованите решения не се изпълняват. Курсът запознава с теоретичните основи и практичните методи за оценяване на имуществва и дейности в горите. Въвеждат се основните понятия и зависимости и се разглежда реализацията им в конкретната предметна област, която се характеризира с неравномерно разпределение на приходите и разходите във времето и извънредно дълги производствени периоди. Курсът завършва с упражнение за разработване на оценъчна задача.

Курсът е предназначен за докторанти и изследователи, основно в областта на горско-стопанската наука и биологията. За улеснение на обучаваните е препоръчана литература и е приложен речник на термините.

Annotation:

All activities and processes in the forests have a financial aspect. Many decision makers and scientists need to understand the financial aspect of forests and forestry or at least to have an idea of it. The impact of finance on biological and technical decisions is given by the principle that decisions without funding are not implemented.

The course presents the basic financial theory as well as the practical methods of appraisal of assets and activities. The fundamental definitions and relationships are introduced together with their realization in the special field of forestry which is marked with an uneven distribution of cash flows in time and enormously long production periods. As an exercise an appraisal is made.

The course should be useful for PhD-students and researchers in forestry and biology. Literature is recommended and a glossary of necessary English and German terms of forestry and economy is given.